

PŘÍRODNÍ POJIDLA:

VÁPENATÉ KASEINOVÉ LEPIDLO

Na přípravu je potřeba hašené malířské vápno (běžně dostupné ve stavebninách) a nízkotučný tvaroh. Při práci s vápnem jsou třeba gumové rukavice, neboť hrozí poleptání kůže. Jeden díl vápna dobře promícháme se čtyřmi díly nízkotučného tvarohu. Po deseti minutách je lepidlo hotové. K práci je ho třeba připravovat vždy čerstvé.

SODOVÉ KASEINOVÉ POJIDLO

Pojidlo se připravuje z neškodné jedlé sody. Nejlepších výsledků se dosáhne, když 30g sody rozpustíme v horké vodě, mícháme a necháme vychladnout. Přidáme k 500g nízkotučného tvarohu a zamícháme kuchyňským šlehačem. Lepidlo necháme půl hodiny odstát a pak zředíme studenou vodou, dokud nezískáme požadovanou konzistenci. Sodovokaseinové lepidlo je třeba připravit každý den čerstvé a dá se použít nejen jako lepidlo, ale i jako pojivo na barvy. Jeho zbytky zředěné vodou se dají bez problému kompostovat.

KASEINOVÁ TEMPERA

Hliněný pigment smícháme s trochou vody. Smícháme jeden díl této barevné hmoty, jeden díl vápenato-kaseinového či sodovo-kaseinového lepidla a tři díly vody. Nátěrové vrstvy se nedoporučuje nanášet nahrubo či ve více vrstvách, protože barva má velké prnutí. Koupenná plátna opatřená základním nátěrem se musí před použitím obrousit brusným papírem a setřít vlhkou hadrou. Kaseinová tempera má ale velmi dobré pojící schopnosti a zároveň velkou zářivost.

VAJEČNÁ TEMPERA

Pigment smícháme s trochou vody na hustou kaši. Žloutek nebo celé vejce dobře zamícháme, přidáme několik kapek hřebíčkového oleje jako konzervantu. Na jeden díl vajíčka připadají dva díly vody. Barevnou hmotu a vaječné pojidlo smícháme 1:1 a uděláme zkoušku odolnosti (natřeme barvu na skleněnou podložku a vysušíme fénem. Když se snadno stírá, chybí pojidlo, když vrstva praská, pojidla bylo mnoho.)

BARVA NA TĚLO

Žloutek dobře vymícháme a přidáme pár kapek hřebíčkového oleje. Pak přimícháme glycerin (polovinu uzávěru). Oba materiály jsou dostupné v každé lékárně. Pojidlo zředíme dvěma díly vody. Barevnou kaši z pigmentu a vody smícháme 1:1. Provedeme zkoušku pevnosti s fénem a skleněnou podložkou.

Techniky malování a alternativní pojidla

Malujeme

barvami země

unser Boden
wir stehen drauf!

www.sondar.eu
www.soilart.eu
www.unserboden.at

Půda je východiskem veškerého života na Zemi a poskytuje nám více než 90% potravy.

Cílem projektu SONDAR CZ-AT je vytvořit síť zvýšeného povědomí o půdě - mezi teorií a praxí, mezi veřejnou správou a zemědělci, mezi vzděláváním, uměním a obyvatelstvem.

S barvami země, tedy s barevnými pigmenty, které se získávají přímo z půdy, lidé malovali už před tisícovkami let. Nyní můžete používat krabičku s barvami, která byla vyrobena v sociálním podniku (např. chráněné dílně). Velkým přínosem barev z hlíny a přírodních pojidel je jejich ohleduplnost k životnímu prostředí a harmonie příjemných zemitých odstínů. Skleničky na pigmenty je možné kdykoliv znovu naplnit.

Bližší informace o projektu:

Mgr. Antonín Okénka
Obec Nová Lhota, okres Hodonín 69674
starosta.novalhota@seznam.cz
tel: +420 724 168 208

PŘÍKLADY VÝTVARNÝCH TECHNIK S VYUŽITÍM PŘÍRODNÍCH MATERIÁLŮ:

1. Kreslení dřevěnými uhlíky a pevnými pigmenty

2. **Malování prsty, dřívky, kousky kožešiny a štětci** - dřívko na jednom konci rozvlákněné může posloužit jako jednoduchý štětec stejně tak, jako kousky kůže, zvířecí srsti, rostlinná vlákna a ptačí peří

3. **Otisky** - lze pořídit pomocí kousků kůže, šňůrek, dřeva, kůr a kamene

4. **Válečkování** - kus látky, kůže, srsti nebo natvarovaných vláken namočíme do barvy a válíme po podkladu. Ze dřeva je možné si vyrobit váleček, který se dá obalit různými materiály a použít jako váleček na malování

5. **Seškrabávání** - když seškrábeme pozadí okolo motivu, umocní se tím jeho prostorové působení

6. **Stříkání** - lze provádět pomocí úst nebo ruky. Vložením předmětu nebo šablony na podklad, a následným stříkáním, vznikne negativ předmětu

7. **Rozmazávání** - dodatečným rozmazáváním se obrázek stane poutavějším

8. **Vyškrabávání** - do podkladu lze vyškrabávat motiv dřívkem, kamenem, kostí, mušlemi

PŘÍRODNÍ POJIDLA:

AKVAREL POJENÝ TŘEŠŇOVOU GUMOU

Přiskyřici z třešně zalijeme, nejlépe večer, desetinásobným množstvím studené vody, ráno promícháme a přecedíme přes jemné sítko. Půdní pigment vymícháme s trochou vody na hustou kaši a spojíme se stejným množstvím třešňové gumy. Tato barva zůstává rozpustná ve vodě. Skladovaná v chladu vydrží i několik týdnů. Pro delší uchování lze barvu natřít na skleněný povrch, nechat vyschnout a pak oškrábat ostrým nožem. V uzavřené nádobě je možné tyto barevné lupinky skladovat neomezeně dlouho.

PASTELY Z PIGMENTŮ A TŘEŠŇOVÉ GUMY

Pigment vložíme do dostatečně velké nádoby a přidáme k němu tekutou třešňovou gumu. Konzistenci lze upravovat. Když se hmota při míchání drobí, dodáme třešňovou gumu. Když je hmota příliš řídká, přidáme pigment. Ze směsi vytvarujeme válečky a položíme na připravenou podložku (papír seskládaný do harmoniky) a necháme vysušit.

